

TEBLİĞ

Ticaret Bakanlığından:

İTHALATTA KORUNMA ÖNLEMLERİNE İLİŞKİN TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2024/9)

Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Tebliğ, 10/5/2004 tarihli ve 2004/7305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Korunma Önlemleri Hakkında Karar ve 8/6/2004 tarihli ve 25486 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliği çerçevesinde 19/4/2024 tarihli ve 32522 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/6) ile açılan korunma önlemi soruşturması sonucunda alınan kararı içermektedir.

Soruşturma

MADDE 2- (1) Ticaret Bakanlığı İthalat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülerek tamamlanan soruşturma kapsamında ulaşılan bilgi ve bulguları içeren özet sonuç raporu Ek-1’de yer almaktadır.

Karar

MADDE 3- (1) İthalatta Korunma Önlemlerini Değerlendirme Kurulu soruşturma sonucunda varılan tespitler ışığında, 5503.20.00.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunda (GTİP) “Poliesterlerden” eşya tanımıyla sınıflandırılmakta olan ürünün ithalatında ek mali yükümlülük şeklinde uygulanan korunma önleminin 3 yıl süreyle uzatılmasına, ek mali yükümlülüğün aşağıda yer alan tabloda gösterildiği şekilde belirlenmesine, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Korunma Önlemleri Anlaşması (Anlaşma)’nın 12.3 maddesi gereğince soruşturma konusu eşyanın ihracatçıları olarak önemli bir menfaati olan DTÖ üyeleri ile talep olması halinde istişarelerde bulunulmasına, Anlaşmanın 9.1 maddesi gereğince gelişmekte olan ülkelere muafiyet tanınmasına ve önlemin istihali hususunda Cumhurbaşkanlığına öneride bulunulmasına toplantıya katılan üyelerin oy çokluğu ile karar vermiştir.

GTİP	EK MALİ YÜKÜMLÜLÜK (ABD Doları/Kg)		
	1. Dönem	2. Dönem	3. Dönem
5503.20.00.00.00	23/9/2024-22/9/2025	23/9/2025-22/9/2026	23/9/2026-22/9/2027
	0,048	0,044	0,040

(2) Birinci fıkrada belirtilen önlem, ilgili Cumhurbaşkanı Kararının yürürlüğe girmesiyle uygulanmaya başlar.

Yürürlük

MADDE 4- (1) Bu Tebliğ 23/9/2024 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 5- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

[Ekleri için tıklayınız](#)

土耳其貿易部有關進口防衛措施公報
(編號：2024/9)

範圍

第 1 條

(1) 本公報係遵照 2004 年 5 月 10 日第 2004/7305 號決議及同年 6 月 8 日第 25486 號決議辦理，就 2024 年 4 月 19 日第 32522 (2024/6) 號有關啟動延長進口防衛措施調查公報做出調查決定。

調查

第 2 條

包含自貿易部進口總局進行調查所獲資訊與結果的摘要結果報告載於附件 1。

決定

第 3 條

(1) 根據進口防衛委員會調查結果，對土耳其稅則號列 5503.20.00.00.00 聚酯合成纖維棉產品之進口延長課徵 3 年防衛稅，稅率如下；根據世界貿易組織防衛協定第 12 條第 3 款規定，如有需要，將與出口涉案產品具重大利益之會員進行諮商；本案另根據該協定第 9 條第 1 款對開發中國家給予豁免。

稅號	防衛稅(美元/公斤)		
	第 1 期	第 2 期	第 3 期
	(23/09/2024- 22/09/2025)	(23/09/2025- 22/09/2026)	(23/09/2026- 22/09/2027)
5503.20.00.00.00	0.048	0.044	0.040

(2) 第一項規定的措施自相關總統令生效開始實施

生效

第 4 條

本公報自 2024 年 9 月 23 日起生效。

執行

第 5 條

本公報主管單位為土耳其貿易部。

POLYESTER ELYAF İTHALATINA YÖNELİK KORUNMA ÖNLEMİ UZATMA SORUŞTURMASINA İLİŞKİN ÖZET SONUÇ RAPORU

1. SORUŞTURMAYA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

1.1. Başvuru

23/8/2021 tarihli ve 4412 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Polyester Elyaf İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar kapsamında, 5503.20.00.00.00 Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunda (GTİP) "Poliesterlerden" şeklinde tanımlanan polyester elyaf ithalatında korunma önlemi uygulanmaktadır. Halihazırda 0,056 ABD Doları/Kg ek mali yükümlülük şeklinde uygulanan önlem, 22/9/2024 tarihinde son bulacaktır.

Bu çerçevede, mevcut korunma önleminin uzatılmasına ilişkin olarak SASA Polyester A.Ş. (SASA) başvuru sahibi firma olarak, Koza Polyester San. Tic. A.Ş (Koza) başvuruya destek veren üretici olarak üretimini gerçekleştirdikleri polyester elyaf ithalatında uygulanmakta olan korunma önleminin yerli üretim dalı üzerinde ciddi zararı önlemek veya gidermek için gerekli olmaya devam etmekte olduğunu belirterek yerli üretim dalının piyasa koşullarına uyum sağlayabilmesi için söz konusu önlemin uzatılması talebiyle başvuruda bulunmuşlardır.

1.2. Soruşturma Açılması

Başvurunun ön incelemesinde, inceleme konusu polyester elyaf ithalatının, korunma önlemi uygulanmaya başlanan 2021 yılının ardından artış gösterdiği, önlem uygulamasının başlamasının ardından yerli üreticinin bazı ekonomik göstergelerinde toparlanma olmakla birlikte bazı göstergelerinde 2023 yılından bu yana bozulmalar olduğu, bu hususlarla eşzamanlı olarak ise 2023 yılından itibaren ithal birim maliyetlerin yerli üretici yurt içi satış fiyatı üzerinde hem kırılma hem de baskıya neden olduğuna ilişkin tespitler İthalatta Korunma Önlemleri Kurulu'na (Kurul) sunulmuş olup Kurul başvuru konusu ürünün ithalatında yürürlükte bulunan korunma önleminin ciddi zararı önlemek veya gidermek için gerekli olmaya devam edip etmediğinin tespit edilmesi ve yerli üreticilerin piyasa koşullarına uyumlarının ayrıntılı olarak incelenebilmesi amacıyla mevcut önlemin gözden geçirilmesi için bir korunma önlemi soruşturması açılmasına karar vermiştir.

Bu çerçevede, 19/4/2024 tarihli ve 32522 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2024/6) ile korunma önlemi uzatma soruşturması açılmıştır. Ayrıca, soruşturma açılışına ilişkin G/SG/N/6/TUR/26/Suppl.1 numaralı DTÖ bildirimini 29/4/2024 tarihinde yayımlanmıştır.

1.3. Soruşturma Dönemi

Soruşturma dönemi olarak yıl bazında 2019-2023, dönemsel olarak ise 2023 ve 2024 yıllarının ilk 3 ayı esas alınmıştır. Bu çerçevede, yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri ve ithalat istatistikleri 2019-2023 arasındaki 5 yıllık rakamlar ile 2022 ve 2023 yıllarının Ocak-Mart dönemi için sunulmuştur. İthalat verileri ise, dönemsel verilerin daha güncel haliyle değerlendirilebilmesi için 2023 ve 2024 yıllarının Ocak-Haziran dönemleri için ayrıca

incelenmiştir. Nispi ithalatın ve tüketim miktarının hesaplanmasında yerli üretim verileri ile paralel olunması açısından 2022-2023 Ocak-Mart verileri kullanılmıştır.

1.4. İlgili Taraflar ve Tarafları Dinleme Toplantıları

Soruşturma açılış Tebliğinde ilgili taraflara kendilerini tanıtmaları, varsa sözlü olarak dinlenme taleplerini iletmeleri, istenen bilgi ve belgeleri sunmaları için 30 gün süre verilmiştir. Bu çerçevede, öngörülen süre içerisinde 5 adet yurt dışında yerleşik ihracatçı/üretici firma, 2 adet Türkiye’de yerleşik ithalatçı firma, 3 adet Türkiye’de yerleşik sektör meslek kuruluşu ve 3 adet yabancı hükümet ve diplomatik temsilcilik niteliğinde diğer ilgili taraf olmak üzere toplam 13 ilgili taraf başvurusu alınmış olup ilgili tarafların listesi Ek-1a’da yer almaktadır.

Soruşturma kapsamında ithalatçı, ihracatçı ve diğer ilgili tarafların görüşlerinin dinlenmesi amacıyla 7/6/2024 tarihinde kamu dinleme toplantısı video konferans yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Kamu dinleme toplantısı sonrasında 17/6/2024 tarihine kadar Bakanlığımıza ulaşan ilgili tarafların gizli olmayan görüşleri Bakanlığın soruşturmaya ilişkin sayfasında yayınlanmıştır.¹

1.5. Yerinde İnceleme

Soruşturma kapsamında başvuru sahibi firma tarafından Bakanlığımıza iletilen ekonomik göstergelerin doğruluğunu teyit etmek ve soruşturma konusu ürünün üretim sürecine ilişkin bilgi temin etmek amacıyla 8-9/7/2024 tarihlerinde firmanın Adana/Seyhan’da yerleşik üretim tesisinde yerinde inceleme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN

2.1. Genel Bilgiler

Soruşturma konusu ürün, 5503.20.00.00.00 GTİP’i altında “Poliesterlerden” şeklinde tanımlanan polyester elyafıdır.

Başvuru sahibi SASA, polyester elyaf, filament ve PET cips’in dâhil olduğu muhtelif polimerlerin üretimini gerçekleştirmekte, başvuru konusu ürünün diğer üreticisi Koza ise polimer ile tekstil sektörü için polyester kesik elyaf üretimi yapmaktadır. Üretim rakamı itibariyle SASA’nın, İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 2 nci maddesinde “yurt içinde faaliyet gösteren ve benzer veya doğrudan rakip malların tamamını veya önemli bir kısmını üreten üreticiler” şeklinde belirtilen “yerli üretici” tanımını karşıladığı değerlendirilmektedir.

2.2. Soruşturma Konusu Ürünün Üretim Süreci ve Kullanım Alanları

Soruşturma konusu polyester elyaf, çekim ve ısı sabitleme işlemlerinden geçmiş polyester filamentlerinin ya da devamlı lifler demetinin (kullanım yeri ve amacına göre) alıcı tarafından talep edilen boyda kesilmesi yoluyla elde edilen sentetik ürünlerdir. Nihai kullanım alanına göre denye, parlaklık, erime sıcaklığı, renk, mukavemet, kıvrıcık, kesim boyu, kesit ve benzeri teknik özellikleri farklılık gösteren tiplerde üretilmektedir.

Polyester, petrokimya türevi olan MEG (Monoetilen Glikol) ile DMT (Dimetil Tereftalat) veya PTA’nın (Purified Tereftalik Asit) kimyasal reaksiyonu sonucunda ortaya çıkmaktadır. Polyester elyaf üretimi ise:

¹ <https://ticaret.gov.tr/ithalat/ticaret-politikasi-savunma-araclari/korunma-onlemleri/sorusturmalar/devam-eden-sorusturmalar-ongoing-investigations/i-uzatma-teblig-no2024-6-polyester-elyaf-tum-ulkeler>

- MEG ile DMT veya PTA'nın kimyasal bileşimi, ester değişim ve polimerizasyon safhalarından sonra elde edilen çıktının düzeler yardımıyla filament haline getirilmesi,
- Bu filament demetlerine, birleştirme işlemi sonrasında çekme, kıvrıcık verme ve finiş (yağ verme) uygulamalarının tatbik edilmesi,
- Bu şekilde elde edilen ürünün istenilen boylarda kesilmesi ve balyalanması süreçleri ile gerçekleştirilmektedir.

Soruşturma konusu ürünün başlıca üç kullanım alanı tekstil, teknik tekstil ve konfordolgu elyaf sektörleridir.

2.3. Benzer ve Doğrudan Rakip Ürün

İthal ve yerli polyester elyaf ürünü birbirlerinin yerine kullanılabilmekte ve fiziksel-kimyasal özellikleri ile üretim teknolojileri açısından benzerlik göstermektedir. Bu faktörler göz önüne alındığında yerli üretilen ürün ile ithal edilen ürün benzer ürün olarak değerlendirilmektedir.

2.4. Soruşturma Konusu Ürünün İthalatında Uygulanan Mevzuat

Soruşturma konusu polyester elyaf ithalatında gümrük vergisi Gelişme Yolundaki Ülkeler için %3,2; Diğer Ülkeler için %4 olarak uygulanmaktadır.

2.4.1. Mevcut Korunma Önemi

Yerli üreticiler SASA ve Koza tarafından 2020 yılında polyester elyaf ithalatına korunma önemi uygulanmasına yönelik başvuruda bulunulmuş olup, Polyester Elyaf İthalatında Korunma Önemi Uygulanmasına İlişkin Karar çerçevesinde söz konusu ürünlerin ithalatında 3 yıl süreyle ek mali yükümlülük şeklinde korunma önemi uygulanmaya başlanmıştır. Halihazırda 0,056 \$/kg ek mali yükümlülük şeklinde yürürlükte olan önlem 22/9/2024 tarihinde son bulacaktır.

3. İTHALATIN SEYRİ VE İTHALATIN GERÇEKLEŞME KOŞULLARI

Soruşturma konusu ürün için mutlak ve nispi ithalatın, ithalatın yurtiçi piyasadan aldığı payın ve ithalatın ülkelere göre dağılımının yıllar itibarıyla seyri aşağıda yer almaktadır.

3.1. İthalatın Miktar ve Oransal Değişimi

İTHALAT	Miktar (Ton)	DİR %	Değer		Değişim %		
			(Bin ABD \$)	B.F. (\$/Kg)	Miktar (Ton)	Değer (Bin ABD \$)	B.F. (\$/Kg)
2019	214.311	29	261.696	1,22			
2020	184.391	30	183.486	1,00	-14	-30	-18
2021	216.517	33	280.434	1,30	17	53	30
2022	205.302	38	315.618	1,54	-5	13	18
2023	237.258	37	278.541	1,17	16	-12	-24
2023 (1-6)	105.767	32	127.480	1,21			
2024 (1-6)	95.797	47	112.105	1,17	-9	-12	-3

Soruşturma konusu ürün ithalatı miktar bazında dalgalı bir seyir izlemiştir. 2019 yılında 214,3 bin ton olan ithalat 2020’de %14 düşüşle yaklaşık 184,4 bin ton seviyesinde gerçekleşmiştir. Önceki yıla göre 2021’de %17 oranında artan ithalat 2022’de %5 oranında azalmış, 2023’te %16 artarak yaklaşık 237,3 bin ton seviyesine ulaşmıştır. Soruşturma döneminde ithalat 2023 yılında 2019’a göre miktar bazında %11 oranında artmıştır.

Değer bazında ise ithalat 2019 yılında 261,7 milyon ABD Doları (\$) seviyesinde gerçekleşirken 2020 yılında %30 oranında azalarak yaklaşık 183,5 milyon \$ seviyesine gerilemiştir. Önceki yıla göre 2021’de %53 artan ithalat 280,4 milyon \$’a ulaşırken 2022’de %13 artışla 315,6 milyon \$’a yükselmiş, 2023’te %12 azalarak 278,5 milyon \$’a gerilemiştir.

Polyester elyaf genel ithalatına ilişkin birim fiyatlar 2019 yılında 1,22 \$/kg seviyesinde iken 2020’de 1 \$/kg’a gerilemiş, 2021 ve 2022’de artarak 2022’de 1,54 \$/kg seviyesine ulaşmıştır. 2023 yılında ise ithal birim fiyatlar 1,17 \$/kg’a gerilemiştir.

2023 ve 2024 yıllarının Ocak-Haziran dönemini kapsayan dönemsel ithalat ise 2024 yılında 2023’ün aynı dönemine göre miktar bazında %9 gerileyerek 95.797 tona düşerken değer bazında %12 azalarak 112.105 bin \$ seviyesine gerilemiştir. İthal birim fiyatlar 2024’ün ilk yarısında 2023’ün aynı dönemine göre %3 düşerek 1,17 \$/kg’a gerilemiştir.

2019 yılında toplam ithalatın miktar bazında %29’u DİR kapsamından gerçekleşirken bu oran 2022’ye kadar artarak 2022’de %38’e yükselmiştir. 2023’te ise polyester elyaf ithalatının %37’si DİR kapsamından gerçekleşmiştir. 2023’ün ilk yarısında ithalatın %32’si DİR kapsamından yapılrken bu oran 2024’ün aynı döneminde %47’ye yükselmiştir.

3.2. Nispi İthalat

3.2.1. İthalatın Yerli Üretime Oranı

Nispi İthalat	2019	2020	2021	2022	2023	2023/3	2024/3
İthalat/Yerli Üretim Endeksi	100	53	52	49	63	100	133

*Başvuru sahibi yerli üreticinin üretim verilerine dayanmaktadır.

Nispi ithalat, ithalatın yerli üretime oranına tekabül etmekte olup söz konusu veri yukarıda yer alan tabloda endeks değerleriyle gösterilmiştir. İthalatın yerli üretime oranı, ithalatın yerli üreticinin üretimine miktar bazında oranlanması sonucunda elde edilmiştir.

Soruşturma konusu dönemde ithalatın yerli üretime oranı yıllık bazda 2019-2022 yılları arasında azalmış, ithalatın yerli üretime oranı endeksi 2019 yılındaki 100 seviyesinden 2022 yılında 49 puana kadar gerilemiştir. Nispi ithalat endeksi 2023 yılında 63 puana yükselmiştir. Nispi ithalattaki artış dönemsel olarak da devam etmiş, 2023’ün ilk çeyreğinde 100 olan endeks 2024’ün aynı döneminde 133 puana yükselmiştir.

3.2.2. İthalatın Piyasa Payı

İthalatın piyasa payı hesabında, başvuru sahibi ile başvuruyu destekleyen yerli üreticinin yurt içi satışları ile ithalat istatistikleri kullanılarak yurt içi piyasa (tüketim) verisine ulaşılmış olup ithalatın tüketime oranı ile ithalatın piyasa payı elde edilmiştir.

İthalat/Toplam Tüketim	2019	2020	2021	2022	2023	2023/3	2024/6
İthalatın Piyasa Payı Endeksi	100	74	80,5	81,3	90	100	98
Yerli Üretimin Piyasa Payı Endeksi	100	121	116,2	115,6	109	100	102

Bu kapsamda, ithalatın piyasa payı yıllık bazda 2020 yılı haricinde artmıştır. 2019 yılında 100 olan endeks, 2020 yılında 74 puana gerilemekle birlikte izleyen yıllarda artarak 2023 yılında 90 puana ulaşmıştır. Dönemsel endeks ise 2 puanlık bir gerilemeyle 2023 yılının ilk çeyreğindeki 100 seviyesinden 2024'ün aynı döneminde 98 puana düşmüştür.

3.3. Ülkeler İtibarıyla İthalat

Soruşturma konusu ürün ithalatında 2024 yılı 6 aylık verilerine göre yapılan miktar bazlı sıralamada ithalattan en fazla payı alan ülkelerin sırasıyla Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC), Malezya ve Güney Kore olduğu görülmektedir. 2023 yılında ÇHC'nin toplam ithalattan aldığı pay %28 iken 2024'ün ilk yarısında bu oran %32'ye yükselmiştir. 2024'ün ilk yarısında Malezya ve Güney Kore'nin ithalattan aldıkları pay sırasıyla %17 ve %15 olmuştur. İthalatın en fazla yapıldığı ÇHC'den ülkemize polyester elyaf ithalatı 2022 yılından itibaren artarken son dönemde Malezya ve Güney Kore'nin payları ÇHC'ye kaymıştır. Ülke bazında ithalat istatistikleri Ek-1b'de yer almaktadır.

3.4. Fiyat Karşılaştırması

Fiyat Karşılaştırması	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	2023/3	2024/3
İthal Birim Fiyatları	\$/Kg	1,22	1,00	1,30	1,54	1,17	1,22	1,14
Birim İthal Maliyeti	\$/Kg	1,28	1,05	1,37	1,62	1,23	1,28	1,20
Fiyat Kırılması	%	-X	-X	-X	-X	X	X	X
Fiyat Baskısı	%	X	-X	-X	-X	X	X	X

Yukarıdaki tabloda soruşturma konusu ürüne ilişkin ithal birim maliyetlerine yer verilmiş olup söz konusu ithal birim maliyetleri ile yerli ürünün birim ticari maliyetleri ve yurt içi satış fiyatlarının karşılaştırılması sonucunda ithal ürünlerin yerli ürünlerin fiyatlarını kırma ve baskılama oranları hesaplanmıştır. Fiyat kırılması hesaplanırken yurt içi satış fiyatı ile ithal birim maliyeti arasındaki farkın yurt içi satış fiyatına oranlanması formülü kullanılmıştır. İthal birim maliyeti ise soruşturma konusu ürünün CIF fiyatına yürürlükte olan gümrük vergisi ve %1 oranında diğer masraflar eklenerek belirlenmiştir.

Bu kapsamda soruşturma konusu ürünlerin ithal edilenlerinin birim maliyetleri ile yurt içinde üretilenlerin iç piyasa birim satış fiyatları karşılaştırıldığında, 2019-2022 yıllarında ithal birim maliyetleri yerli üreticinin yurt içi satış fiyatının altında gerçekleşirken (fiyat kırılması oluşmazken) 2023 yılında ve 2024 yılının ilk çeyreğinde ithal birim maliyetleri yerli üreticinin yurt içi satış fiyatlarının altında gerçekleşerek bu yıldan itibaren fiyat kırılmasının pozitif olmasına neden olmuştur.

Fiyat baskısı hesaplanırken ise, yerli üreticinin ortalama birim ticari maliyetine eklenen makul kârla bulunan "makul satış fiyatı" ile ithal birim maliyetleri karşılaştırılmıştır. Bu çerçevede hesaplanan fiyat baskısı 2019 yılında pozitif olurken 2020-2022 yılları arasında negatif olmuş, 2023 yılından itibaren ise ithal birim maliyetleri yerli üreticinin makul satış fiyatının altında gerçekleşerek fiyat baskısına neden olmuştur.

4. YERLİ ÜRETİM DALININ EKONOMİK GÖSTERGELERİ

Bu bölümde yer alan göstergeler başvuru sahibi tarafından 2019-2023 yıllarını ve 2023-2024 yıllarının ilk 3 aylık dönemlerini kapsayan verilerden yararlanılarak hazırlanmıştır. Buna ek olarak, başvuruda sunulan veriler, baz yıl olarak alınan 2019 rakamlarına göre endekslenmiştir. Tüketim verisi hesaplanırken ise başvuruyu destekleyen firmanın yurt içi satış verileri de hesaplamaya dahil edilmiştir.

4.1 Tüketim

Tüketim	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Endeks	100	116	125	118	123	100	92

Tabloda yer alan tüketim verisi yerli üreticilerin yurt içi satış rakamları ile genel ithalat rakamlarının konsolide edilmesiyle hesaplanmıştır. Buna göre, yıllık bazda tüketimin 2022 yılı haricinde arttığı görülmektedir. 2019 yılında 100 olan tüketim endeksi 2021'de 125 puana ulaşmış, 2022'de 118 puana gerilemiş, 2023'te ise 123 puana yükselmiştir. Dönemsel tüketim endeksi ise 2024 yılının ilk çeyreğinde 2023'ün aynı çeyreğinde göre 8 puanlık gerileme göstermiştir.

4.2 Üretim

Üretim	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Endeks	100	162	195	198	177	100	68

Soruşturma konusu dönemde polyester elyaf üretimi 2019-2022 yılları arasında artmış, 2023 yılından itibaren azalmıştır. 2019 yılında 100 olan üretim endeksi 2022'de 198 puan seviyesine yükselmiştir. Üretim 2023 yılından itibaren azalmış, endeks 177 puana gerilemiştir. Dönemsel endeks ise 2024 yılının ilk çeyreğinde 32 puanlık gerileme ile 2023 yılındaki 100 seviyesinden 68 puana düşmüştür.

4.3 Yurt İçi Satışlar

Yurt İçi Satışlar	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Endeks	100	155	159	142	144	100	79

Yerli üreticinin yurt içi satışları 2020 ve 2021 yıllarında artmış, 2019'da 100 olan yurt içi satış endeksi 2021'de 159 puana ulaşmıştır. Endeks 2022 yılında 142'ye gerilemiş, 2023'te 144 puana yükselmiştir. Dönemsel bazda ise yurt içi satışlar azalma eğilimine geçmiş, 2024'ün ilk çeyreğinde yurt içi satış endeksi 2023'ün aynı dönemine göre 21 puanlık gerileme göstermiştir.

4.4 Yurt Dışı Satışlar

Yurt Dışı Satışlar	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Endeks	100	371	604	610	489	100	86

Yerli üreticinin yurt dışı polyester elyaf satışları 2019-2022 yılları arasında artmış, 2019 yılında 100 olan ihracat endeksi 2022'de 610 puana yükselmiştir. Yurt dışı satışlar 2023 yılından itibaren azalmış, endeks 2023 yılında 489 puana gerilemiştir. Bununla birlikte ihracat endeksi 2023 yılında 2019'a göre neredeyse 4 katlık bir artış göstermiştir.

İhracattaki azalma dönemsel olarak da devam etmiş, endeks 2024'ün ilk çeyreğinde 2023'ün aynı dönemine göre 14 puanlık gerileme göstermiştir.

4.5 Kapasite

Kapasite	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Kapasite (Endeks)	100	151	151	151	131	100	100
KKO (Endeks)	100	107	129	131	135	100	68

Soruşturma konusu ürünün kurulu üretim kapasitesi, 2020 yılında devreye alınan yeni yatırımla 51 puan artarak 151 puana ulaşmıştır. Kapasite 2023 yılına kadar değişmemiş, 2023 yılında ise eski teknolojiye sahip bir işletmenin kapatılması nedeniyle kapasite endeksi 131'e gerilemiştir.

Polyester elyaf üretiminde kapasite kullanım oranı (KKO) ise yıllık bazda sürekli artmış, 2019 yılında 100 olan KKO endeksi 2023'te 135 puana yükselmiştir. Öte yandan, 2023 yılında üretim miktarı azalırken KKO'da yaşanan artış, bu yılda yukarıda bahsi geçen kurulu kapasitedeki azalma nedeniyle ortaya çıkmıştır. Dönemsel KKO ise azalmış, endeks 2024'ün ilk çeyreğinde 2023'ün aynı dönemine göre 32 puan gerileme göstermiştir.

4.6 Dönem Sonu Stoklar

Stoklar	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Endeks	100	43	15	98	119	100	79

Soruşturma konusu ürünün dönem sonu stok (DSS) miktarı 2019-2021 yılları arasında azalmış, 2019'da 100 olan endeks 2021'de 15 puana kadar gerilemiştir. 2022 yılında ise DSS endeksi 98 puana yükselmiştir. DSS endeksi 2023'te 119 puana yükselmiştir.

Dönemsel DSS endeksi ise 2024 yılının ilk çeyreğinde 2023'ün aynı dönemine göre 21 puan gerileme göstermiştir.

4.7 İstihdam

İstihdam	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Endeks	100	107	123	154	107	100	78

Polyester elyaf üretiminde istihdam edilen personel sayısı 2019-2022 yılları arasında artmış, 2019'da 100 olan endeks 2022'de 154'e yükselmiştir. 2023'te ise istihdam endeksi 107 puana gerilemiştir.

İstihdamdaki azalma dönemsel olarak da devam etmiş, endeks 2024'ün ilk çeyreğinde 2023'ün aynı dönemine göre 22 puanlık gerileme göstermiştir.

4.8 Verimlilik

Verimlilik	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Endeks	100	151	159	128	166	100	87

Kişi başına miktar cinsinden yıllık üretimi ifade eden verimlilik 2019-2021 yılları arasında artarken 2022'de azalmış, 2023'te yeniden artmıştır. 2019 yılında 100 olan verimlilik endeksi 2020'de 151 puana, 2021'de ise 159 puana yükselmiştir. Endeks 2022'de 128 puana gerilemiş, 2023 yılında ise 166 puana yükselmiştir. 2023 yılında üretim endeksindeki azalma da dikkate alındığında verimlilik artışında azalan istihdamın da etkisi bulunmaktadır.

Verimlikteki azalma dönemselsel olarak da devam etmiş, endeks 2024'ün ilk çeyreğinde 2023'ün aynı dönemine göre 13 puanlık gerileme göstermiştir.

4.9 Kârlılık

Kârlılık	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Endeks	-100	402	714	422	-84	-100	110

Soruşturma konusu ürünün kârlılığı yıllık bazda 2019-2021 yılları arasında artmış, 2022 ve 2023 yıllarında ise azalmıştır. 2019'da zarar göstererek -100 olan kârlılık endeksi 2021'de 402 puana yükselmiştir. Endeks 2022'de 422 puana gerilemiş, 2023 yılında ise yeniden zarar göstererek -84 puana kadar düşmüştür.

Dönemselsel kârlılık ise 2024'ün ilk çeyreğinde 2023 yılının aynı dönemine göre artış göstermiş, 2023'ün ilk çeyreğinde zarar göstererek -100 olan endeks 2024'ün aynı döneminde 110 puana yükselmiştir.

5. İLGİLİ TARAFLARIN GÖRÜŞLERİ VE DEĞERLENDİRMESİ

Bu kısımda, soruşturma kapsamında ilgili taraflarca dile getirilen görüşler sınıflandırılmıştır. Söz konusu görüşlerin birçok noktada örtüşmesi nedeniyle tekrarı önlemek amacıyla ilgili taraf görüşleri dile getiren taraflara göre değil, ileri sürülen görüşlerin konusuna göre sınıflandırılarak aşağıda sunulmaktadır. Ayrıca, söz konusu görüşlere ilişkin değerlendirmelere de görüşlerin altında yer verilmektedir.

Görüş: Önlemin uzatılmasında kamu yararı mevcut değildir. Önlem uygulaması üreticiyi iç piyasada monopol oluşturarak rekabeti bozmaktadır. Değer zincirinin ilk halkalarından olan polyester elyafa uygulanan her ilave önlem değer zincirinin üstlerine doğru tüm halkalara birikimli olarak yansımaktadır. Bu durum katma değeri yüksek ürün üretimine de engel olmaktadır. Polyester elyafın girdi olarak kullanıldığı tekstil ve konfeksiyon sektörlerindeki rekabetçilik olumsuz etkilenmiş, istihdam ve KKO ciddi şekilde azalmış, kapanmaların artması kaçınılmaz olacaktır.

Değerlendirme: Korunma önlemleri; ticaretin serbestisi ve öngörülebilirliğini esas alan DTÖ'nün genel prensiplerine istisna olarak ve geçici süreyle uygulanan, uygulanmasında ülke yararı gözetilen önlemlerdir. Bu kapsamda, önlem uygulanacak ürünün değer zincirindeki yer dikkate alınmakla birlikte nihai değerlendirmede söz konusu ürünün yerli üretiminin iç piyasadaki rekabet gücünü sağlamak amaçlanmaktadır. Bu nedenle, artan ithalatın yerli üretim dalı üzerinde neden olduğu zarar veya zarar tehdidiyle sınırlı ve geçici olarak uygulanan önlemlerde, düzenli liberalizasyon ilkesi ile önlemin etkisinin, intibak süreci ile eş zamanlı olarak azaltılması amaçlanmaktadır. Halihazırda Kızıldeniz'de yaşanan gelişmelerle navlun fiyatlarındaki artış sonucunda, yurt içi kullanıcıların tedarik güvenliği ve sürekliliğinin temin edilmesi bakımından yerli üretimin bulunmasında kamu yararı bulunduğu anlaşılmaktadır.

Görüş: İthalatta iddia edilen artış ülkemizin GATT 1994 kapsamındaki yükümlülükleri ile ilişkilendirememekte olup artışın çoğunluğu bölgesel anlaşmalar olan STA'lar kapsamında verilen tavizlerden kaynaklanmaktadır. Bu durum, artan ithalatın DTÖ anlaşmaları kapsamında bir üyenin üstlendiği yükümlülüklerin sonuçları olduğunu kanıtlama şartını karşılayamamaktadır.

Değerlendirme: DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması (Anlaşma) ve ithalatta korunma önlemlerine ilişkin ulusal mevzuat çerçevesinde bir korunma önleminin alınması için ithalat artışının öngörülmeyle gelişmeler sonucunda ortaya çıkmış olması gerekmektedir. Bu husus, polyester elyaf ithalatında uygulanmaya başlanan önlem öncesinde yürütülen soruşturmada ayrıntılı olarak irdelenmiş ve gerekli tespitler yapılmıştır.

Öte yandan, mevcut bir önlemin uzatılması, Anlaşma'nın 7.2 ve İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca "korunma önleminin ciddi zararı önlemek veya gidermek için gerekli olmaya devam ettiğini ve sanayi dalının itibak etmekte olduğunu gösteren deliller olduğunu tespit etmiş olmak" şartıyla mümkün olmaktadır.

Görüş: İthalatta haksız rekabet gerekçeleriyle korunma önlemleri uygulanması önlemleri yasal dayanaktan sakat hale getirmektedir. Uzakdoğu menşeli haksız rekabete neden olduğu iddia edilen ithalat halihazırda anti-damping önlemleri ile baskılanmakta, ayrıca korunma önlemleri uygulanacak şartlar bulunmamaktadır. Ayrıca, Anlaşma ve iç mevzuat çerçevesinde korunma önlemleri alınabilmesi için ithalatın gelişimi ve yerli üretimin iddia ettiği zarar hakkında gerekli görülen şartlar sağlanmamaktadır.

Değerlendirme: İthalatta haksız rekabetin önlenmesi hakkında mevzuat ve ithalatta korunma önlemleri hakkında mevzuat, uygulama şartları ve etki alanları itibarıyla birbirinden farklı uygulamalardır. Dampinge karşı önlem uygulamalarında ülke ve firma bazlı haksız rekabet önlenmesi amaçlanmakta, korunma önlemlerinde ise öngörülmeyen gelişmeler sonucu yaşanan genel ithalat artışının neden olduğu zarar araştırılmakta ve varsa bu zararın bertaraf edilmesi hedeflenmektedir. Bir ürünün ithalatında dampinge karşı önlem uygulanması, o ürün ithalatında aynı zamanda korunma önlemleri uygulanmasına engel teşkil etmemektedir. Öte yandan, soruşturma konusu polyester elyaf ithalatında aynı zamanda uygulanmakta olan dampinge karşı önlemler kapsamında, ilgili mevzuat kapsamında önlemlere konu ülkelerden ithalatta damping ve korunma önlemlerinden yalnızca daha yüksek seviyede olanı tahsil edilmektedir.

Görüş: Yerli büyük üreticinin ekonomik göstergelerinde yıllar içinde olumlu yönde değişim olmakta ve yalnızca son yıl veya dönemde zarar göze çarpmakta, bu durum özellikle kârlılık verisinde göze çarpmaktadır. Söz konusu üreticinin başvuru sahibi olduğu diğer dosyalarda da benzer bir seyir olmakta, bu nedenle ekonomik göstergelerin çok yakından irdelenmesi gerekmektedir. Ayrıca, önlem uygulanan dönemde yerli üreticinin kârlılık dışındaki hiçbir göstergesinde önlemin uzatılması açısından anlam ifade eden bir bozulma gözlemlenmemektedir. Özellikle kapasite, üretim ve satışlardaki seyir oldukça olumludur.

Değerlendirme: Bu husustaki değerlendirmelere raporun dördüncü bölümünde yer verilmiştir.

Görüş: Yerli polyester elyaf üretimi piyasaya talebini karşılayamamaktadır. Buna mukabil, yerli üretici iç piyasaya ihraç ettiği ürünlere kıyasla oldukça yüksek fiyattan ürün satmaktadır. Ayrıca, üreticinin renkli ve renksiz elyaf fiyatları arasında da ithal ürünlere kıyasla fiyat farkı çok fazladır. Bu hususlar, kullanıcıları ithalata yönlendirmektedir.

Değerlendirme: Soruşturma konusu ürünün başvuru sahibi ve başvuruyu destekleyen firma verileri itibarıyla 2023 yılında yerli üretiminin tüketime oranı ile kurulu elyaf kapasitesinin tüketimi karşılama oranı oldukça yüksek oranlarda gerçekleşmiştir. Başvuru sahibinin bu yıl sonunda üretmeye başlamayı hedeflediği yeni elyaf yatırımı da göz önüne alındığında yerli üretim ve kapasitenin iç piyasaya talebine karşılık verdiği değerlendirilmektedir. Korunma önlemleri uygulamaları ile amaçlanan ithalatın tamamının önünün kesilmesi olmayıp yerli üretimin piyasa koşullarına uyum sağlaması hedeflenmektedir.

İhraç ürünü ile yurt içi piyasaya sunulan polyester elyaf ürünleri arasındaki fiyat farkının oluşumunda ise iki sebep öne çıkmaktadır. İki, ihracatın dahilinde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında sağlanan girdiler ile yapılmasıdır. Söz konusu ürünlerin üretim maliyeti ve dolayısıyla satış fiyatı, hammadde gümrük vergisi muafiyeti olması nedeniyle daha düşük olmaktadır. İkinci neden ise firma ihracatının yoğunluklu olarak üretim maliyeti ve satış fiyatı daha düşük olan renksiz tip (beyaz) polyester elyafa yoğunlaşıyor olması ve renkli elyaf ihracatının neredeyse olmamasıdır.

Ürüne ilişkin genel ve firma bazlı ithal ve ihraç birim fiyatları, ürün tipinde ayırmaya gidilmeksizin açıklanmakla birlikte ürün tipi bazında üretim maliyetleri ve satış fiyatları

arasında önemli farklar olduğu tespit edilmiştir. Yerli üretici üretim maliyetinin ve satış fiyatının daha yüksek olduğu renkli elyaf satışını ağırlıklı olarak iç piyasaya gerçekleştirmektedir. Anılan hususlar, firmadan ürün tipi bazında temin edilen yurt içi ve yurt dışı satış faturaları ile doğrulanmıştır. Ayrıca, renkli elyaf maliyetinin; aynı hammadde kullanılsa dahi farklılaşan üretim tekniği, üretim sürecine boyar madde maliyetinin de dahil olması ve enerji maliyeti nedenleriyle daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Görüş: Ülkemizde renkli elyaf üretimi yetersiz olup istenen çeşitlilik de sağlanamamaktadır. Ayrıca başvuru sahibi firmadan renkli elyaf ürünleri ihtiyaç duyulan zamanda temin edilememekte ve üretici küçük miktarda renkli elyaf siparişlerine cevap verememektedir.

Değerlendirme: Yerinde doğrulama ziyareti sırasında üreticinin renkli elyaf üretim tesisi de incelenmiş olup, üretimin talep toplama yöntemiyle senenin belirli dönemlerinde yoğunlaştığı anlaşılmıştır. Bu kapsamda renkli elyaf üretiminde talep edilen renk tonlarının tutturulabilmesi için minimum tonajlı aynı renk elyaf üretiminin proses gereği yapılması gerekmektedir, bu standart da talep toplama yöntemiyle sağlanmaktadır.

Düşük tonajlı ürün talebine karşılık verilebilmesi adına ise yerli üretici yurt içi kullanıcılardan talep toplanması esnasında gerekirse bir renk tonunu birkaç müşteri için üretmekte, bu şekilde belirlenen minimum tonaj altındaki siparişlere de cevap verebilmektedir. Üreticiden temin edilen sipariş listelerinden de teyit edildiği üzere, üretim süreci halihazırda başlamış ürünlerde çok küçük tonajlı taleplerin de karşılandığı anlaşılmıştır. Ayrıca; piyasa talebinin beyaz (renksiz) elyaf ürünlerine göre düşük olduğu renkli elyaf üretim dalının talebi karşılama anlamında yeterli kapasiteye sahip olduğu ve hatta mevcut kapasitenin talep azlığı nedeniyle oldukça az bir kısmının kullanıldığı anlaşılmıştır. Buna mukabil, başvuru sahibi firma haricinde bazı rejenere elyaf üreticileri de renkli elyaf üretimi yapmaktadır.

Görüş: Ülkemizde mevcut geri dönüştürülmüş elyaf üretimi iç piyasa talebini karşılayamamakta, ihraç piyasalarında rekabetini koruması için ihtiyaç duyulan; renksiz elyafa yüksek kalitede boyanabilme garantisi olan, renkli elyafa ise renk haslıkları tekstil ve konfeksiyonda kullanılabilecek standartlarda olan geri dönüştürülmüş polyester elyaflar üretilmemektedir. Başvuru sahibi üreticinin ise geri dönüştürülmüş elyaf üretimi bulunmamaktadır.

Değerlendirme: Türkiye’de geri dönüştürülmüş elyaf üretimi bulunmakta ve üretim kalitesi ile kapasitesini arttırmaya yönelik yatırımlar devam etmektedir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı verilerine göre ülkemizde son dönemde plastik atık geri dönüşümü ve elyaf üretimine yönelik tesislerin arttığı gözlenmektedir.

6. YERLİ ÜRETİCİLERİN PİYASA KOŞULLARINA UYUMUNA İLİŞKİN KANITLAR

DTÖ Korunma Önlemleri Anlaşması’nın 7.2 ve İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, bir korunma önlemi, “korunma önleminin ciddi zararı önlemek veya gidermek için gerekli olmaya devam ettiğini ve sanayi dalının intibak etmekte olduğunu gösteren deliller olduğunu tespit etmiş olmak” şartıyla uzatılabilmektedir. Bu çerçevede Anlaşma ile Yönetmelikte bir korunma önleminin uzatılması için öngörülen koşullar mevcut soruşturma bağlamında aşağıda değerlendirilmektedir.

6.1. Korunma Önleminin Ciddi Zararı Önlemek veya Gidermek İçin Gerekli Olmaya Devam Edip Etmediğinin Değerlendirilmesi

Soruşturma konusu ürünün yurt içi tüketimi yıllık bazda 2022 yılı haricinde artış eğiliminde olmuştur. 2019 yılında 100 olan tüketim endeksi 2021’de yaklaşık 125 puana

ulaşmış, 2022 yılında piyasada 7 puanlık bir daralma olmakla birlikte 2023 yılında tüketim tekrar artmıştır. Dönemsel tüketim ise bir miktar azalmıştır. Polyester elyaf ithalatı yıllık bazda dalgalı seyir izlemekle birlikte 2023 yılında artmış, 2024 yılı ilk 6 ayında ise azalmıştır. Nispi ithalat (ithalatın yerli üretime oranı) 2023 yılından itibaren artmış, artan yurt içi tüketim içerisinde ithalatın piyasadaki aldığı pay ise 2021-2023 yılları arasında artmıştır. DİR kapsamından yapılan ithalat 2019-2022 yılları arasında artmakla birlikte 2023 yılında bir miktar azalmış, 2024'ün ilk yarısında yeniden artmıştır.

Soruşturma konusu ürünün üretimi ve yurt içi satışları 2019-2022 yıllarında artmakla birlikte üretim ve yurt dışı satışları 2023 yılından itibaren, yurt içi satışlar ise 2024'ün ilk çeyreğinde azalmıştır. Yerli üreticinin kurulu polyester elyaf üretim kapasitesi 2023 yılında bir miktar azalmış, kapasite kullanım oranı ise yıllık bazda sürekli artmakla birlikte 2023 yılında KKO'da yaşanan artış, bu yılda gerçekleşen kapasite azalması nedeniyle ortaya çıkmıştır. KKO 2024'ün ilk çeyreğinde de azalmıştır. Yerli üreticinin polyester elyaf üretiminde istihdam ettiği personel sayısı 2019-2022 yılları arasında artmakla birlikte 2023 yılından itibaren azalmıştır. Toplam satışlardaki artış nedeniyle 2020 ve 2021 yıllarında azalan stok miktarı üretim ve toplam satışlardaki düşüş nedeniyle 2022 ve 2023 yıllarında artış göstermiştir. Verimlilik 2020'de üretimdeki artış nedeniyle iki katına çıkarken 2021'de de artmış, 2022'de ve 2024'ün ilk çeyreğinde azalmıştır. Yerli üreticinin toplam satışlarından kârlılığı 2021 ve 2022 yıllarında artmış, 2022 ve 2023 yıllarında azalarak 2023'te zarar göstermiş, 2024 yılı ilk çeyreğinde tekrar artmıştır. Bununla birlikte, 2023 yılından itibaren ithal birim fiyatlarında yaşanan düşüşün etkisiyle, üreticinin son dönemde piyasa payını koruma adına sektörde makul kabul edilen kârlılığın altında bir kârlılık oranı ile faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.

Yerli üreticinin yurt içi satış fiyatı 2023 yılından itibaren ithal birim maliyetlerinin üzerinde seyrederken aynı yıldan itibaren üreticinin makul kâr eklenerek oluşturulan yurt içi satış fiyatları ithal birim maliyetlerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu kapsamda, yerli üreticinin yurt içi satış fiyatları ithal birim fiyatları tarafından 2023 yılından itibaren hem kırılmış hem de baskılanmıştır. Yerli üretim dalının ekonomik göstergelerine ilişkin veriler Ek-1c'de yer almaktadır.

Polyester Elyaf Dünya İhracatı (Miktar: Ton)

Ülke Adı	2019	2020	2021	2022	2023	Pay %	2023 Değişim %
Çin	978.487	795.715	929.136	995.867	1.205.492	40	21
Kore Cumh.	731.970	706.274	731.568	624.362	651.924	21	4
Tayland	332.232	376.504	360.858	318.081	367.016	12	15
Çin Tayvanı	302.757	282.008	275.893	225.400	222.498	7	-1
Türkiye	44.955	104.727	162.485	157.542	121.596	4	-23
Malezya	130.519	114.144	136.339	133.981	114.374	3,8	-15
Almanya	0	0	0	80.761	71.699	2,4	-11
İrlanda	82.972	77.046	68.723	65.723	45.783	1,5	
Romanya	73.763	56.815	58.687	44.618	44.598	1,5	-0,04
Belçika	43.866	40.673	38.990	50.884	43.120	1,4	-15
Ara toplam	2.721.521	2.553.906	2.762.679	2.631.496	2.888.100	95	10
Diğer ülkeler	1.097.143	1.094.663	916.724	942.081	160.911	5	-83
Genel toplam	3.818.664	3.648.569	3.679.403	3.573.577	3.049.011	100	-15

Kaynak: Trademap

Yukarıdaki tabloda yer alan verilere göre soruşturma konusu dönemde dünya polyester elyaf ihracatı 2021'den itibaren azalmış, buna karşın dünya ihracatında ilk sırada yer alan ÇHC'den gerçekleşen ihracat küresel salgının etkilerinin yoğun yaşandığı 2020 yılı haricinde sürekli artmıştır. Anılan ülke menşeli ihracatından dünya toplam ihracatından aldığı pay 2023

yılında %40 olmuştur. Dünya ihracatında ikinci sırada yer alan Kore Cumhuriyeti ve 3. sırada yer alan Tayland'dan ihracatın da 2023 yılında arttığı görülmektedir.

ÇHC- Polyester Elyaf İhracatı (Miktar: Ton)

İthalatçı Ülke	2019	2020	2021	2022	2023	2023 Pay %	2023 Değişim %
Vietnam	118.189	139.625	169.164	149.402	222.320	18	49
Pakistan	66.949	65.483	112.266	100.101	122.013	10	22
Endonezya	104.819	39.931	75.216	69.409	75.115	6,2	8
Türkiye	31.446	15.413	16.583	37.351	73.038	6,1	96
Bangladeş	33.298	28.690	57.271	53.834	66.035	5,5	23
Brezilya	34.488	48.976	40.418	51.815	56.293	4,7	9
Rusya Fed.	37.561	32.026	31.972	45.696	52.645	4,4	15
A.B.D	105.564	83.646	81.325	52.239	50.554	4,2	-3
İsrail	48.376	34.275	23.537	34.887	38.246	3,2	10
Hindistan	76.177	42.485	31.563	38.850	33.991	2,8	-13
Ara toplam	656.867	530.550	639.315	633.584	790.250	66	25
Diğer ülkeler	321.620	265.165	289.821	362.283	415.242	34	15
Dünya	978.487	795.715	929.136	995.867	1.205.492	100	21

Kaynak: Trademap

Yukarıdaki tabloda ise dünya polyester elyaf ihracatında ilk sırada yer alan ÇHC'nin yıllar itibarıyla en fazla ihracat yaptığı ülkeler yer almaktadır. Bu çerçevede, ülkemiz ÇHC'nin soruşturma konusu ürün ihracatında 2023 itibarıyla 4 üncü sırada yer almakta olup ÇHC'nin dünyaya ihracat verileri ile paralel olarak ülkemize de soruşturma konusu ürün ihracatının 2020 yılı haricinde sürekli arttığı, bu artışın 2023'te %96 seviyesine ulaştığı görülmektedir.

Kesiklik elyafın da içinde olduğu polyester lif üretim ve tüketiminin önümüzdeki yıllarda sürekli artacağı, üretimdeki artışın ÇHC'de de önemli düzeyde olacağı öngörülmektedir.² 2023 yılında 32,60 milyar \$ değerinde olan küresel polyester elyaf pazar büyüklüğünün 2024-2031 yılları arasında tahmini %4,1'lik bir artışla yaklaşık 50 milyar \$'a ulaşması öngörülmektedir.³ Öngörülen büyümede, pamuğun sentetik formu olarak nitelendirilen polyester elyafın kullanıldığı sektörlerdeki (özellikle tekstil, hazır giyim, otomotiv) büyümeyle paralel olarak elyafa son kullanıcı talebinin artması ve elyafın geri dönüşüm uygulamalarındaki yerinin artması öne çıkan faktörlerdir.

Öte yandan; küresel salgın nedeniyle azalan talep ve salgının polimer tedarik zincirinde neden olduğu kısıtlar ile ÇHC menşeli ürünlerin enerji tasarrufu, sürdürülebilirlik ve karbon-nötr gibi bazı küresel hedefleri sağlayamaması nedeniyle Çin'in petrokimya sektöründe genel bir kapasite fazlası oluşmaktadır.⁴ Bu kapsamda, anılan ülkeden ihracat verileri de göz önüne alındığında mevcut korunma önleminin uygulama süresi sonunda uzatılmaması durumunda Uzakdoğu ülkeleri menşeli ithalat başta olmak üzere ithalatın ülkemize artan miktarlarda yöneleceği değerlendirilmektedir.

6.2. Yerli Üreticinin Piyasa Koşullarına İntibak Durumuna İlişkin Kanıtlar

Başvuru sahibi üretici firma, yatırım faaliyetleri kapsamında inşasına başlamış olduğu ve en yeni üretim teknolojisine sahip 402.500 ton/yıl kapasiteli yeni polyester elyaf tesisini 2024'ün son çeyreğinde devreye almayı planlamaktadır. Yeni kapasitenin günlük 150 tonluk kısmının low-melt tipi elyaf üretimine ayrılması planlanmaktadır.

² https://www.cirfs.org/file_access/application/files/9116/5330/9067/07_ Fibres_world_in_the_age_of_uncertainty_-_A.Sinita_-_Wood_Mackenzie.pdf

³ <https://www.databridgemarketresearch.com/fr/reports/global-polyester-staple-fiber-market>

⁴ <https://www.woodmac.com/reports/chemicals-what-are-the-challenges-and-opportunities-for-chinas-petrochemicals-150160647/>

Maliyet azaltıcı çalışmalar kapsamında ise firmanın; polyester elyafın ana girdisi olan PTA üretimine ilişkin inşasına başlanmış olan 1,75 milyon ton/yıl kapasiteli tesisinin 2024 yılı 2 nci yarısında devreye alınması planlanmaktadır. PTA üretimi sırasındaki kimyasal reaksiyon sonucu ortaya çıkan atık gazdan faydalanılarak tesisin ihtiyacı olan elektriğin tamamının da tesis içerisinde üretileceği tespit edilmiştir. Ayrıca, Adana'nın Yumurtalık ilçesinde 11.000 dönümlük alanda polimer üretimini de kapsayacak şekilde petrokimya hammaddelerinin üretimine ilişkin 1.000.000 ton/yıl kapasiteli üretim tesisi kurulmasına ilişkin yatırım planlanmaktadır. İlaveten, enerji tasarrufu çalışmaları kapsamında Adana merkez sahası ile Gaziantap'te enerji üretimi sağlayacak Güneş Enerji Sistemi kurulumları tamamlanmış olup söz konusu yatırımların 2024 yılı 3 üncü çeyreğinde devreye alınması planlanmaktadır. Söz konusu iki yatırım ile firma enerji ihtiyacının %10'unu karşılayarak maliyet avantajı sağlamayı hedeflemektedir.

Yukarıdaki hususlar çerçevesinde firmanın korunma önleminin uygulandığı dönemde yurt içi piyasada rekabet gücünü arttırmaya başladığı anlaşılmaktadır.

7. SONUÇ ve ÖNERİ

Soruşturma konusu ürünün ithalatı korunma önlemi uygulanmaya başlanan 2021 yılının ardından 2022 yılında azalmakla birlikte 2023 yılında yeniden artmış, bu yıldan itibaren ithalatın yerli üretime oranı da (nispi ithalat) artmıştır. İthalatın piyasa payı ise 2021-2023 yılları arasında artmıştır. Yerli üreticinin üretim ve istihdam göstergeleri 2023 yılından itibaren bozulmuş, dönem sonu stok göstergesinde 2022 ve 2023'te bozulma meydana gelmiştir. Yurt içi satışlar, KKO ve verimlilik göstergelerinde ise 2024 yılının ilk çeyreğinde bozulma meydana gelmiştir. Bu kapsamda, 2023 yılında ithalatın mutlak ve nispi olarak yeniden artışı ile eşzamanlı yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinde oluşmaya başlayan bozulma 2024 yılında devam etmektedir.

İthal birim fiyatların da yukarıda bahsedilen seyre paralel olarak 2023 yılından itibaren yerli üreticinin yurt içi satış fiyatlarını kırdığı ve baskıladığı tespit edilmiştir. Ayrıca, önemli tedarikçiler arasında ülkemizin ciddi bir ihrac pazarı olduğu ve mevcut önlemin uygulama sonunda uzatılmaması durumunda özellikle Uzakdoğu ülkeli menşeli ithalat başta olmak üzere ithalatın ülkemize artan miktarlarda yöneleceği değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, yerli üreticilerin korunma önleminin uygulanmayacağı bir rekabet ortamına intibak yolunda soruşturma konusu ürünün ve üretimde kullanılan hammaddenin kapasitesini arttırmaya yönelik yatırımlarının tamamlanma aşamasında olduğu, yeni kurulan işletmelerde kullanılan yeni üretim teknolojileri ile enerji verimliliğini sağlamaya yönelik çalışmalarla maliyetlerini azaltmaya yöneldiği ve ürün geliştirme faaliyetleri geliştirdiği tespit edilmiştir. Öte yandan, yerli üreticinin rekabetçilik düzeylerini arttırmak adına devam ettirdiği yatırım ve faaliyetlerin sonuç vermesi için zamana ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir. Bu kapsamda, mevcut önlemin devamının ciddi zararı önlemek için korunma önleminin gerekli olmaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Bu itibarla, uygulanmakta olan korunma önleminin süresinin uzatılması için Korunma Önlemleri Anlaşmasının 7.2 ve İthalatta Korunma Önlemleri Yönetmeliğinin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen koşulların sağlandığı ve söz konusu önlemin 3 yıl süreyle aşağıda gösterilen miktarda uygulanmasının uygun olduğu değerlendirilmektedir.

GTİP	EK MALİ YÜKÜMLÜLÜK (\$/Kg)		
	1. Dönem	2. Dönem	3. Dönem
5503.20.00.00.00	0,048	0,044	0,040

Ek-1a: İlgili Taraflar

NO	İLGİLİ TARAF TÜRÜ	ÜLKE	ÜNVAN
1	Diğer	Mısır	Mısır Ticaret ve Sanayi Bakanlığı
2	Diğer	Tayvan	Taipei Ekonomik ve Kültürel Misyonu
3	Diğer	AB	AB Delegasyonu
4	Diğer	Türkiye	İHKİB
5	Diğer	Türkiye	İTKİB/İHKİB
6	Diğer	Türkiye	AKİB
7	İhracatçı	Mısır	Sadat City Chemical Fiber and Textile LTD
8	İhracatçı	Malezya	Recron Sdn Bhd
9	İhracatçı	Hindistan	Reliance Industries Limited
10	İhracatçı	Mısır	Nile Fiber
11	İhracatçı	Mısır	Pharaohs for Carpets, Rugs and Industrial Fibres
12	İthalatçı	Türkiye	Kıvanç Tekstil San. ve Tic. AŞ
13	İthalatçı	Türkiye	Bakırlar Tekstil A.Ş.

Ek-1b: Ülkeler İtibarıyla İthalat İstatistikleri (Miktar-Değer)

İTHALATÇI ÜLKELER	Miktar (Ton)							Değer (Bin \$)						
	2019	2020	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)	2019	2020	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Çin	34.291	17.795	14.714	37.077	65.585	25.115	30.373	42.938	18.465	21.315	55.316	72.051	28.087	33.498
Malezya	59.607	58.080	56.508	55.792	58.992	27.066	15.935	69.484	49.927	68.698	81.775	66.743	30.975	18.534
Güney Kore	18.154	23.447	22.225	25.448	34.378	16.179	14.829	24.518	26.431	33.928	43.940	45.341	21.807	19.178
Mısır	21.116	14.110	32.959	15.863	23.908	11.492	11.813	22.348	12.147	35.156	21.357	22.998	11.620	11.878
Hindistan	13.157	21.536	44.528	27.889	20.069	9.608	10.089	16.471	19.409	54.454	40.044	22.989	11.381	11.380
Tayvan	9.195	9.292	10.307	10.074	9.948	4.034	4.516	14.314	13.150	18.445	21.005	15.325	6.098	6.584
Romanya	8.466	6.781	4.154	4.936	4.744	2.458	2.465	11.121	8.181	5.523	7.586	7.056	3.866	3.341
Vietnam	26.745	11.298	4.670	8.215	8.338	3.873	2.239	29.675	10.223	5.757	11.861	8.255	4.031	2.475
Cezayir	0	0	206	2.892	2.362	1.524	1.244	0	0	226	3.734	2.170	1.430	1.067
Almanya	3.096	3.159	3.130	2.621	1.856	934	507	7.730	7.196	8.323	7.920	6.147	3.355	1.609
Belçika	1.645	1.134	1.505	1.329	862	404	504	2.025	1.331	1.818	2.018	1.345	659	714
Belarus	12.766	12.869	10.063	2.204	2.473	1.040	392	13.003	11.225	12.664	3.187	2.902	1.224	450
Tunus	0,0	0	166	40	103	0	312	0	0	194	55	93	0	276
İran	198	12	89	90	60	37	232	182	15	108	106	76	47	272
Nijerya	144	509	1.627	1.802.954	2.055	1.049	153	154	450	1.570	2.425	2.068	1.091	208
Endonezya	141	61	173	30	419	251	41	236	151	622	137	837	438	203
ABD	291	86	593	162	83	76	35	484	182	867	592	360	300	183
İngiltere	2.58	3	19	48	56	29	33	4	22	69	175	210	106	121
Gana			0	0	100	0	26	0	0	0	0	91	0	0
Avusturya			0	1	0	0	23	0	0	0	2	0	0	0
Ara Toplam	209.013	180.173	207.638	196.513	236.389	105.170	95.759	254.686	178.506	269.737	303.233	277.056	126.513	112.048
Diğer Ülkeler	5.298	4.218	8.879	8.789	869	597	38	7.010	4.980	10.698	12.384	1.485	966	56
Genel Toplam	214.311	184.391	216.517	205.302	237.258	105.767	95.797	261.696	183.486	280.434	315.618	278.541	127.480	112.105

Ek-1b: Ülkeler İtibarıyla İthalat İstatistikleri (Birim Fiyat-Miktar %)

İTHALATÇI ÜLKELER	Miktar %							B.F. (Dolar/kg)						
	2019	2020	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)	2019	2020	2021	2022	2023	2023 (1-6)	2024 (1-6)
Çin	16,0%	9,7%	6,8%	18,1%	27,6%	23,7%	31,7%	1,25	1,04	1,45	1,49	1,10	1,12	1,10
Malezya	27,8%	31,5%	26,1%	27,2%	24,9%	25,6%	16,6%	1,17	0,86	1,22	1,47	1,13	1,14	1,16
Güney Kore	8,5%	12,7%	10,3%	12,4%	14,5%	15,3%	15,5%	1,35	1,13	1,53	1,73	1,32	1,35	1,29
Mısır	9,9%	7,7%	15,2%	7,7%	10,1%	10,9%	12,3%	1,06	0,86	1,07	1,35	0,96	1,01	1,01
Hindistan	6,1%	11,7%	20,6%	13,6%	8,5%	9,1%	10,5%	1,25	0,90	1,22	1,44	1,15	1,18	1,13
Tayvan	4,3%	5,0%	4,8%	4,9%	4,2%	3,8%	4,7%	1,56	1,42	1,79	2,09	1,54	1,51	1,46
Romanya	4,0%	3,7%	1,9%	2,4%	2,0%	2,3%	2,6%	1,31	1,21	1,33	1,54	1,49	1,57	1,36
Vietnam	12,5%	6,1%	2,2%	4,0%	3,5%	3,7%	2,3%	1,11	0,90	1,23	1,44	0,99	1,04	1,11
Cezayir	0,0%	0,0%	0,1%	1,4%	1,0%	1,4%	1,3%			1,10	1,29	0,92	0,94	0,86
Almanya	1,4%	1,7%	1,4%	1,3%	0,8%	0,9%	0,5%	2,50	2,28	2,66	3,02	3,31	3,59	3,17
Belçika	0,8%	0,6%	0,7%	0,6%	0,4%	0,4%	0,5%	1,23	1,17	1,21	1,52	1,56	1,63	1,42
Belarus	6,0%	7,0%	4,6%	1,1%	1,0%	1,0%	0,4%	1,02	0,87	1,26	1,45	1,17	1,18	1,15
Tunus	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%			1,17	1,38	0,91		0,89
İran	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,92	1,28	1,21	1,17	1,26	1,26	1,17
Nijerya	0,1%	0,3%	0,8%	0,9%	0,9%	1,0%	0,2%	1,07	0,89	0,96	1,35	1,01	1,04	1,36
Endonezya	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,2%	0,2%	0,0%	1,68	2,45	3,60	4,57	2,00	1,74	4,96
ABD	0,1%	0,0%	0,3%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	1,67	2,12	1,46	3,64	4,32	3,94	5,30
İngiltere	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,69	7,48	3,70	3,65	3,73	3,61	3,70
Gana	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%					0,91		0,88
Avusturya	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%			1,21	1,35	2,67	2,67	2,41
Ara Toplam	97,5%	97,7%	95,9%	95,7%	99,6%	99,4%	99,96%	1,22	0,99	1,30	1,54	1,17	1,20	1,17
Diğer Ülkeler	2,5%	2,3%	4,1%	4,3%	0,4%	0,6%	0,04%	1,32	1,18	1,20	1,41	1,71	1,62	1,49
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	1,22	1,00	1,30	1,54	1,17	1,21	1,17

Ek-1c: Yerli Üretimin Ekonomik Göstergeleri

Gösterge	Birim	2019	2020	2021	2022	2023	2023(1-3)	2024(1-3)
Yurt içi tüketim	Endeks	100	116	125	118	123	100	92
İthalatın piyasa payı	Endeks	100	74	80,5	81,3	90	100	98
Yerli üretimin piyasa payı	Endeks	100	121	116,2	115,6	109	100	102
İthalatın yerli üretime oranı	Endeks	100	52	51	49	63	100	133
Üretim	Endeks	100	162	195	198	177	100	68
Yurt içi satışlar	Endeks	100	155	159	142	144	100	79
Yurt dışı satışlar	Endeks	100	371	604	610	489	100	86
Kapasite	Endeks	100	151	151	151	131	100	100
KKO	Endeks	100	107	129	131	135	100	68
Verimlilik	Endeks	100	151	159	128	166	100	87
Kârlılık	Endeks	-100	402	714	422	-84	-100	110
Stoklar	Endeks	100	43	15	98	119	100	79
İşçi Sayısı	Endeks	100	107	123	154	107	100	78

Ek 1-d: Önemden Muaf Tutulacak GYÜ Listesi

Afganistan, Angola, Antigua ve Barbuda, Arjantin, Arnavutluk, Azerbaycan-Nahçıvan, Bangladeş, Barbados, Belarus, Belize, Benin, Bolıvyaya, Bosna Hersek, Botsvana, Brezilya, Burkina Faso, Burundi, Bhutan, Cezayir, Cibuti, Cook Adaları, Çad, Kongo Dem. Cum., Dominik Cumhuriyeti, Dominika, Ekvator, Ekvator Ginesi, El Salvador, Endonezya, Eritre, Etiyopya, Fas, Fiji, Fildişi Sahili, Filipinler, Filistin, Fransız Polinezi., Gabon, Gambiya, Gana, Gine, Gine-Bissau, Grenada, Guatemala, Guyana, Güney Afrika Cum., Güney Sudan, Gürcistan, Haiti, Honduras, Irak, İnan, Jamaika, Kamboçya, Kamerun, Cape Verde, Karadağ, Kazakistan, Kenya, Kırgızistan, Kiribati, Kolombiya, Komorolar, Kongo, Kosova, Kostarika, Kuzey Kore, Küba, Laos, Lesotho, Liberya, Libya, Lübnan, Madagaskar, Makedonya, Malavi, Maldivler, Mali, Marshal Adaları, Mozambik, Meksika, Mikronezya, Moğolistan, Moldova, Montserrat, Moritanya, Morityus, Burma (Birmanya/Myanmar), Namibya, Nauru, Nepal, Nijer, Nijerya, Nikaragua, Niue, Orta Afrika Cumhuriyeti, Özbekistan, Pakistan, Palau, Panama, Papua Yeni Gine, Paraguay, Peru, Ruanda, Rusya Federasyonu, Samoa, Sao Tome and Principe, Senegal, Seyşeller, Sırbistan, Sierra Leone, Solomon Adaları, Somali, Sri Lanka, St.Kitts ve Nevis, St.Lucia, St.Vincent ve Grenadines, Sudan, Surinam, Svaziland, Şili, Tacikistan, Tanzanya, Tayland, Doğu Timor, Togo, Tonga, Trinidad ve Tobago, Tunus, Tuvalu, Türkmenistan, Uganda, Ukrayna, Umman, Uruguay, Ürdün, Vanuatu, Venezüella, Yemen, Zambiya, Zimbabve.